

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ

για συναλλαγές σε
χρηματοοικονομικά μέσα

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2008

Περιεχόμενα

Εισαγωγή:	Τι είναι η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (Markets in Financial Instruments Directive - MiFID) και πώς σας επηρεάζει;	2
Στάδια παροχής επενδυτικής υπηρεσίας.....		4
Μέρος 1:	Πριν την επένδυση.....	5
	1.1 Σε ποια κατηγορία πελάτη ανήκете;	5
	1.2 Ποιες υπηρεσίες ενδεχομένως να λάβετε;	6
	1.3 Ποιες πληροφορίες θα λάβετε πριν επενδύσετε;	10
Μέρος 2:	Κατά και μετά την επένδυση σας	12
	2.1 Τι συμβαίνει όταν δίνετε μια εντολή σε μια ΕΠΕΥ;.....	12
	2.2 Ποιες πληροφορίες θα λάβετε κατά και μετά την επένδυσή σας;	12
Μέρος 3:	Συνεχείς υποχρεώσεις	14
	3.1 Συγκρούσεις συμφερόντων	14
	3.2 Διασφάλιση των χρηματοοικονομικών μέσων και κεφαλαίων	14
	3.3 Παράπονα επενδυτών.....	14
Συμπέρασμα.....		15

Εισαγωγή

Τι είναι η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (Markets in Financial Instruments Directive – MiFID) και πώς σας επηρεάζει;

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προχώρησε, το 2004, στην έκδοση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2004/39/ΕΚ ("Οδηγία MiFID"), η οποία αναφέρεται στις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων. Όλα τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να υιοθετήσουν την Οδηγία MiFID. Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου, για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία MiFID, προχώρησε, τον Οκτώβριο του 2007, στη ψήφιση του Νόμου για την Παροχή Επενδυτικών Υπηρεσιών και την Άσκηση Επενδυτικών Δραστηριοτήτων και τη Λειτουργία Ρυθμιζόμενων Αγορών. Ο εν λόγω Νόμος τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 2007.

Ο παρών Οδηγός απευθύνεται σε εσάς που έχετε επενδύσει ή προτίθεστε να επενδύσετε σε χρηματοοικονομικά μέσα. Εξηγεί τις βασικές πρόνοιες της Οδηγίας MiFID, καθώς επίσης και τον τρόπο με τον οποίο σας επηρεάζει όταν συναλλάσσετε με Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ("ΕΠΕΥ")¹ στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα².

Σκεφτείτε τα χρηματοοικονομικά προϊόντα τα οποία κατέχετε. Ενδεχομένως να διαθέτετε ένα ή περισσότερους τραπεζικούς λογαριασμούς, κάποιο δάνειο, μια πιστωτική κάρτα, ορισμένο αριθμό μετοχών, ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα, ή ένα χαρτοφυλάκιο επενδύσεων. Η Οδηγία MiFID αναφέρεται μόνο σε ορισμένα από τα προϊόντα αυτά, όπως για παράδειγμα μετοχές, ομόλογα, παράγωγα και μερίδια σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (με άλλα λόγια τα "χρηματοοικονομικά μέσα"). Δεν ισχύει για καταθέσεις, δάνεια ή ασφαλιστικά προϊόντα. Για τα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα, που καλύπτονται από την Οδηγία MiFID, οι ΕΠΕΥ δύνανται να σας παρέχουν υπηρεσίες, όπως για παράδειγμα της διαχείρισης χαρτοφυλακίου επενδύσεων, της παροχής συμβουλών για θέματα επενδύσεων και της αγοράς ή πώλησης χρηματοοικονομικών μέσων.

Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της Οδηγίας MiFID είναι η εναρμόνιση της προστασίας των επενδυτών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Ο βαθμός προστασίας που θα απολαμβάνετε ως επενδυτής σχετίζεται άμεσα με την εμπιστοσύνη που έχετε στην ΕΠΕΥ με την οποία συνεργάζεστε αλλά και στον εαυτό σας. Για παράδειγμα, σε περίπτωση που η γνώση και η εμπειρία σας στο χρηματοοικονομικό τομέα είναι περιορισμένη και ζητάτε από την ΕΠΕΥ να σας παρέχει συμβουλές ή να λαμβάνει εκείνη αποφάσεις για λογαριασμό σας, τότε θα απολαμβάνετε το μεγαλύτερο βαθμό προστασίας.

¹ ΕΠΕΥ είναι τα νομικά πρόσωπα τα οποία κατέχουν άδεια από αρμόδια εποπτική αρχή κράτους μέλους για να παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες.

² Πέραν των 27 κρατών μελών, περιλαμβάνονται οι Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν.

Η Οδηγία MiFID θέτει στις ΕΠΕΥ τρεις πρωταρχικές αρχές τις οποίες οφείλουν να εφαρμόζουν όταν θα σας παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες. Αυτές είναι οι εξής:

- Να ενεργούν δίκαια, με εντιμότητα και επαγγελματισμό, ώστε να εξυπηρετούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συμφέροντα σας. Η αρχή αυτή σας προστατεύει όταν συναλλάσσετε με μια ΕΠΕΥ, η οποία λόγω της επαγγελματικής της ιδιότητας βρίσκεται σε ισχυρότερη θέση από ό,τι εσείς.
- Να σας παρέχουν κατάλληλες και εκτενείς πληροφορίες, οι οποίες είναι ακριβείς, σαφείς και μη παραπλανητικές. Η αρχή αυτή θα σας βοηθήσει να κατανοήσετε τα χρηματοοικονομικά μέσα και τις υπηρεσίες ώστε να λαμβάνετε ενημερωμένες επενδυτικές αποφάσεις. Διασφαλίζει επίσης ότι δεν θα λαμβάνετε μη-αντικειμενικές ή συγκεχυμένες πληροφορίες.
- Να σας παρέχουν υπηρεσίες λαμβάνοντας υπόψη τις δικές σας ιδιαιτερότητες. Η αρχή αυτή διασφαλίζει ότι οι επενδύσεις σας αντιστοιχούν στο επενδυτικό σας προφίλ, αλλά και στις προσωπικές σας απαιτήσεις.

Η δομή αυτού του Οδηγού είναι χρονολογική και αντικατοπτρίζει τα διάφορα στάδια από την αρχή μέχρι την ολοκλήρωση της παροχής μιας επενδυτικής υπηρεσίας, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι ΕΠΕΥ θα συναλλάσσονται μαζί σας σε ημερήσια βάση. **Οι αρχές της Οδηγίας MiFID ισχύουν σε κάθε στάδιο της σχέσης μιας ΕΠΕΥ μαζί σας.**

Στάδια παροχής επενδυτικής υπηρεσίας

ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Η ΕΠΕΥ μάλλον σας κατηγοριοποιεί ως ιδιώτη επενδυτή

Η ΕΠΕΥ σας ζητά πληροφορίες, ανάλογα με το είδος των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν

Η ΕΠΕΥ σας παρέχει πληροφορίες ώστε να λαμβάνετε ενημερωμένες αποφάσεις

Κατηγορίες επενδυτών:

- Ιδιώτες
- Επαγγελματίες

Είδη υπηρεσιών:

- Επενδυτικές συμβουλές
- Αγορά & πώληση χρηματοοικονομικών μέσων
- Διαχείριση επενδύσεων

- Διαφημιστικές ανακοινώσεις
- Πληροφορίες σχετικά με την ΕΠΕΥ, τις υπηρεσίες της, τα χρηματοοικονομικά μέσα, το κόστος και τις επιβαρύνσεις.
- Σύμβαση με τον πελάτη

ΚΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΑΣ

Η εντολή σας διεκπεριώνεται τάχιστα και με τους βέλτιστους δυνατούς όρους για εσάς

Η ΕΠΕΥ σας παρέχει επιβεβαίωση των συναλλαγών σας και περιοδικές αναφορές σχετικά με την πορεία των επενδύσεων σας

- Εκτέλεση εντολών
- Βέλτιστη εκτέλεση

- Αναφορές στους πελάτες

ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

- Διαχείριση σύγκρουσης συμφερόντων
- Διασφάλιση των χρηματοοικονομικών μέσων και των χρημάτων σας
- Απάντηση στις ερωτήσεις σας και σε τυχόν παράπονα σας

1.1 Σε ποια κατηγορία πελάτη ανήκετε;

Η ΕΠΕΥ οφείλει, προτού αρχίσει να σας παρέχει μια επενδυτική υπηρεσία, να σας κατηγοριοποιήσει είτε ως ιδιώτη είτε ως επαγγελματία πελάτη. Κατά κανόνα θα κατηγοριοποιηθείτε ως ιδιώτης πελάτης, μια κατηγορία στην οποία εντάσσεται η πλειονότητα των προσώπων που επενδύουν.

Ως ιδιώτης πελάτης απολαμβάνετε τον υψηλότερο βαθμό προστασίας. Η Οδηγία MiFID προσφέρει μεγαλύτερη προστασία σε επενδυτές οι οποίοι διαθέτουν λιγότερη γνώση και εμπειρία (ιδιώτες πελάτες), ενώ οι επενδυτές με περισσότερη γνώση και εμπειρία (επαγγελματίες πελάτες) απολαμβάνουν μικρότερη προστασία. Στους επαγγελματίες πελάτες περιλαμβάνονται τράπεζες, κυβερνήσεις, συνταξιοδοτικά ταμεία, μεγάλες επιχειρήσεις και, κατ' εξαίρεση, ορισμένοι ιδιώτες, εφόσον πληρούν κάποια καθορισμένα κριτήρια.

Τι γίνεται στην περίπτωση που επιθυμείτε να ενταχθείτε στην κατηγορία του επαγγελματία πελάτη; Τι γίνεται στην περίπτωση που η ΕΠΕΥ σας ζητά η ίδια να ενταχθείτε στην κατηγορία του επαγγελματία πελάτη; Ποιες είναι οι επιπτώσεις;

Σε περιορισμένες περιπτώσεις μπορείτε να θεωρηθείτε επαγγελματίας πελάτης. Είναι πιθανόν να επιθυμείτε να ενταχθείτε σε αυτή την κατηγορία για να έχετε πρόσβαση σε χρηματοοικονομικά μέσα που δεν είναι διαθέσιμα στους ιδιώτες πελάτες ή αν επιθυμείτε να γίνετε πελάτης ΕΠΕΥ που δεν παρέχει υπηρεσίες σε ιδιώτες πελάτες. Σε περίπτωση που επιθυμείτε να θεωρηθείτε επαγγελματίας πελάτης, πρέπει να νιώθετε ότι διαθέτετε την απαραίτητη πείρα, τις γνώσεις και την εμπειρογνωμοσύνη για να λαμβάνετε τις δικές σας επενδυτικές αποφάσεις, να είστε ικανός να εκτιμάτε τους κινδύνους που αναλαμβάνετε και να μην χρειάζεστε υψηλό βαθμό προστασίας.

Αν επιλέξετε να θεωρηθείτε επαγγελματίας πελάτης, θα απολαμβάνετε μικρότερη προστασία από αυτή που καθορίζει η Οδηγία MiFID και ισχύει για τους ιδιώτες πελάτες. Η ΕΠΕΥ οφείλει να σας το διευκρινίσει αυτό. Για παράδειγμα, σε αριθμό θεμάτων, θα λαμβάνετε λιγότερες πληροφορίες, ενημερώσεις ή προειδοποιήσεις.

Η ΕΠΕΥ οφείλει, προτού σας κατηγοριοποιήσει ως επαγγελματία πελάτη, να εκτιμήσει αν η συγκεκριμένη κατηγορία είναι κατάλληλη για την περίπτωση σας. Η ΕΠΕΥ, με την εκτίμηση αυτή, έχει ως σκοπό να προσδιορίσει αν είστε σε θέση να λαμβάνετε μόνοι σας τις επενδυτικές σας αποφάσεις και να κατανοείτε τους κινδύνους που αυτές συνεπάγονται.

Η ΕΠΕΥ πρόκειται να σας κατηγοριοποιήσει ως επαγγελματία πελάτη μόνον εάν πληρείτε τουλάχιστον δύο από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- διενεργείτε συχνά συναλλαγές
- διαθέτετε σημαντικό χαρτοφυλάκιο επενδύσεων
- έχετε εργαστεί στον επενδυτικό τομέα

1.2 Ποιες υπηρεσίες ενδεχομένως να λάβετε;

Κατά κανόνα, ενδέχεται να λάβετε, από ΕΠΕΥ, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες επενδυτικές υπηρεσίες:

- Προσωπικές συστάσεις σχετικά με επενδύσεις, χρηματοοικονομικά μέσα και σειρά ενεργειών (επενδυτικές συμβουλές).
- Αγορά και πώληση χρηματοοικονομικών μέσων χωρίς επενδυτικές συμβουλές.
- Διαχείριση των επενδύσεων.

Στη συνέχεια επεξηγούμε τις υπηρεσίες που ενδέχεται να λάβετε από μίαν ΕΠΕΥ και τις διαδικασίες που αυτή οφείλει να ακολουθεί ώστε να απολαμβάνετε τον ανάλογο βαθμό προστασίας.

1.2.1 Επενδυτικές συμβουλές

Όταν λαμβάνετε προσωπικές συστάσεις (επενδυτικές συμβουλές), βασίστετε σε μεγαλύτερο βαθμό στην ΕΠΕΥ από ότι υπό άλλες περιστάσεις, όπως στην περίπτωση διενέργειας απλών συναλλαγών μέσω της ΕΠΕΥ χωρίς τη λήψη συμβουλών. Κατά συνέπεια, χρειάζεται να είστε βέβαιοι ότι η ΕΠΕΥ κατανοεί τις προσωπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητές σας, ώστε να σας προτείνει τα κατάλληλα, για εσάς, χρηματοοικονομικά μέσα. Η Οδηγία MiFID επιβάλλει μια διαδικασία, η οποία λέγεται **"αξιολόγηση της καταλληλότητας"** (suitability test), κατά την οποία η ΕΠΕΥ σας θέτει ορισμένες ερωτήσεις ώστε να κατανοήσει ποια είδη επενδύσεων είναι κατάλληλα για εσάς.

Για την αξιολόγηση της καταλληλότητας, ενδέχεται να σας τεθούν ερωτήματα σχετικά με τα παρακάτω σημεία:

● **Τους επενδυτικούς σας στόχους**

Αυτό δύναται να περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με τη χρονική διάρκεια, κατά την οποία επιθυμείτε να κρατήσετε την επένδυσή σας, το βαθμό και το είδος κινδύνου που είστε διατεθειμένοι να αναλάβετε, το αν επιθυμείτε να επενδύσετε με σκοπό το εισόδημα ή την αύξηση κεφαλαίου, το αν προσδοκάτε να διατηρήσετε το κεφάλαιό σας ασφαλές και να αποφύγετε οποιονδήποτε κίνδυνο ή αν αποδέχεστε έναν υψηλό βαθμό κινδύνου.

● **Τη χρηματοοικονομική σας κατάσταση**

Οι πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοοικονομική σας κατάσταση ενδέχεται να ληφθούν μέσω ερωτήσεων πάνω σε ζητήματα όπως για παράδειγμα η πηγή και το μέγεθος του τακτικού σας εισοδήματος, τα περιουσιακά σας στοιχεία, τυχόν ακίνητη περιουσία, χρέη που διαθέτετε και άλλες οικονομικές σας δεσμεύσεις.

● **Τις γνώσεις και την εμπειρία σας**

Οι ερωτήσεις που αφορούν τη γνώση και την εμπειρία σας περιλαμβάνουν τα είδη των υπηρεσιών και χρηματοοικονομικών μέσων με τα οποία είστε εξοικειωμένοι, το είδος, τον όγκο και τη συχνότητα των προηγούμενων συναλλαγών σας, καθώς και το επίπεδο της μόρφωσής σας και το παρόν ή προηγούμενο επάγγελμά σας.

Αν μια ΕΠΕΥ δεν αποκτά ή δεν δύναται να αποκτήσει τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να αξιολογήσει την καταλληλότητά σας, τότε δεν δύναται να προβεί σε προσωπικές συστάσεις. Αν δώσετε περιορισμένες πληροφορίες, αυτό θα επηρεάσει τη φύση της υπηρεσίας που η ΕΠΕΥ επιτρέπεται να σας προσφέρει.

1.2.2 Αγορά και πώληση χρηματοοικονομικών μέσων χωρίς επενδυτικές συμβουλές

(α) Αξιολόγηση της συμβατότητας (appropriateness test)

Όπως περιγράφηκε πιο πάνω, όταν μια ΕΠΕΥ σας παρέχει επενδυτικές συμβουλές, οφείλει να διασφαλίζει ότι οι συμβουλές της είναι κατάλληλες για εσάς.

Κατά συνέπεια, όταν δεν λαμβάνετε επενδυτικές συμβουλές από μια ΕΠΕΥ ή δεν βασίζεστε σε μια ΕΠΕΥ για τη διαχείριση των επενδύσεων σας, αναμένεται να λαμβάνετε μεγαλύτερο βαθμό ευθύνης για τις αποφάσεις σας. Στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες ζητάτε από μια ΕΠΕΥ να ακολουθήσει απλώς τις οδηγίες σας αναφορικά με την αγορά ή πώληση ενός χρηματοοικονομικού μέσου, εφαρμόζεται διαφορετικός βαθμός προστασίας. Αυτός ο βαθμός προστασίας διασφαλίζεται με διαδικασία η οποία ονομάζεται "**αξιολόγηση της συμβατότητας**".

Η αξιολόγηση αυτή αποσκοπεί να παράσχει προστασία σε εκείνους που ενδεχομένως να μην κατανοούν ή να μην έχουν επίγνωση των επιπτώσεων και του επιπέδου κινδύνου που ενέχεται σε μια συναλλαγή, ιδίως όπου τα χρηματοοικονομικά μέσα είναι "περίπλοκα", ή όπου η διενέργεια μιας συναλλαγής δεν ήταν μετά από δική τους πρωτοβουλία.

Παραδείγματα "μη περίπλοκων" χρηματοοικονομικών μέσων:

- Μετοχές που τυχάνουν διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά (π.χ. χρηματιστήριο)
- Μέσα χρηματαγοράς
- Διάφορα είδη ομολόγων
- Μεριδία σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων

Παραδείγματα "περίπλοκων" χρηματοοικονομικών μέσων:

- Συμβόλαια δικαιωμάτων προτίμησης (options), συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures), συμβάσεις ανταλλαγής (swaps) και άλλα παράγωγα
- Χρηματοοικονομικές συμβάσεις επί διαφορών (financial contracts for differences)
- Μετατρέψιμοι ομολογιακοί τίτλοι (convertible bonds)
- Δικαιώματα αγοράς μετοχών (warrants)

Για την αξιολόγηση της συμβατότητας, ενδέχεται να σας τεθούν ερωτήσεις σχετικά με τη γνώση και εμπειρία σας στον επενδυτικό τομέα. Αν η ΕΠΕΥ συμπεράνει ότι:

- Διαθέτετε την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία για κατανόηση των σχετικών κινδύνων θα σας δώσει το πράσινο φως για τη διενέργεια της συναλλαγής.
- Δεν διαθέτετε την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία ή δεν έχετε παράσχει επαρκείς πληροφορίες για την αξιολόγηση της συμβατότητας σας, τότε θα λάβετε **προειδοποίηση** από την ΕΠΕΥ, η οποία θα αναφέρει είτε ότι η ΕΠΕΥ δεν θεωρεί την προτεινόμενη συναλλαγή συμβατή με εσάς, είτε ότι οι παρασχεθείσες πληροφορίες δεν είναι επαρκείς

για να τη βοηθήσουν να προσδιορίσει τη συμβατότητα σας. Σε περίπτωση που παρά την προειδοποίηση της ΕΠΕΥ εσείς επιμένετε να διενεργήσετε τη συναλλαγή, τότε οφείλτε να αναλάβετε και το συνεπαγόμενο κίνδυνό της.

(β) Συναλλαγές σε "μη περίπλοκα" χρηματοοικονομικά μέσα στη βάση της εκτέλεσης εντολών μόνο

Η αξιολόγηση της συμβατότητας δεν ισχύει στην περίπτωση ορισμένων ειδών συναλλαγών, για τα οποία δεν παρέχονται συμβουλές. Η συγκεκριμένη υπηρεσία για τη διενέργεια τέτοιων συναλλαγών ονομάζεται "εκτέλεση εντολών μόνο". Οι περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται η αξιολόγηση της συμβατότητας είναι οι ακόλουθες:

- Το χρηματοοικονομικό μέσο που περιλαμβάνεται στην προτεινόμενη συναλλαγή είναι αυτό που στην Οδηγία MiFID αποκαλείται ως "μη περίπλοκο".
- Η επικοινωνία με την ΕΠΕΥ για να εκτελέσει την εντολή σας έγινε με δική σας πρωτοβουλία. Αυτό σημαίνει ότι δεν ανταποκρίνεστε σε μια προηγούμενη προσωπική προσέγγιση από μέρους της ΕΠΕΥ, η οποία είχε ως στόχο να σας επηρεάσει προς κάποιο συγκεκριμένο μέσο ή προς διενέργεια μιας συναλλαγής (π.χ. σε ορισμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες αγοράζετε μετοχές απευθείας μέσω διαδικτύου).

Στην περίπτωση αυτή θα σας δοθεί προειδοποίηση ότι η ΕΠΕΥ δεν προβαίνει για λογαριασμό σας σε οποιαδήποτε αξιολόγηση της συμβατότητάς σας με την εντολή που δώσατε.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, δεν χρειάζεται να απαντήσετε τυχόν ερωτήσεις αναφορικά με τη γνώση και εμπειρία σας στον επενδυτικό τομέα, την χρηματοοικονομική σας κατάσταση ή τους επενδυτικούς σας στόχους. Η ΕΠΕΥ ενδέχεται βεβαίως να σας θέσει ερωτήματα για άλλους σκοπούς, ιδίως αν είστε νέος πελάτης (π.χ. για σκοπούς αναγνώρισης της ταυτότητας σας όπως αυτό απαιτείται από τη νομοθεσία που προβλέπει για την παρεμπόδιση ξηπλήματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας).

1.2.3 Διαχείριση των επενδύσεων

Τέλος, όταν μια ΕΠΕΥ διαχειρίζεται τις επενδύσεις σας, βασίσετε πάνω στις αποφάσεις και επιλογές της. Η ΕΠΕΥ δεν είναι υποχρεωμένη να επικοινωνεί μαζί σας κάθε φορά που θα διενεργεί μια επένδυση για λογαριασμό σας και ως εκ τούτου χρειάζεται να κατέχει επαρκείς πληροφορίες για εσάς, από την αρχή, για να είναι σε θέση να σας παρέχει τη ζητούμενη υπηρεσία. Για να το πετύχει αυτό, όπως ακριβώς και στην περίπτωση της παροχής επενδυτικών συμβουλών που αναφέρεται πιο πάνω, η ΕΠΕΥ θα προχωρήσει σε αξιολόγηση της καταλληλότητας σας. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν δώσατε στην ΕΠΕΥ επαρκείς πληροφορίες, τότε αυτή δεν θα είναι σε θέση να σας προσφέρει την υπηρεσία της διαχείρισης επενδύσεων. Αν δώσατε ελλιπείς πληροφορίες, αυτό θα επηρεάσει τη φύση των υπηρεσιών που επιτρέπεται στην ΕΠΕΥ να σας προσφέρει.

Το διάγραμμα που ακολουθεί είναι μια σύνοψη των όσων έχουν συζητηθεί στο παρόν Μέρος.

Συνήθως θα προσεγγίζατε μίαν ΕΠΕΥ για έναν από τους ακόλουθους λόγους

1. Να ζητήσετε από την ΕΠΕΥ να διαχειριστεί τις επενδύσεις σας

2. Να λάβετε επενδυτικές συμβουλές από την ΕΠΕΥ σχετικά με χρηματοοικονομικά μέσα ή επενδυτικές αποφάσεις

3. Να ζητήσετε από την ΕΠΕΥ να αγοράσει ή να πουλήσει, για λογαριασμό σας, κάποιο χρηματοοικονομικό μέσο ή να εκτελέσει την εντολή σας χωρίς την παροχή συμβουλών από την ίδια

ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΎΣΤΕΡΑ;

1.-2. Η ΕΠΕΥ θα σας ζητήσει πληροφορίες σχετικά με τους επενδυτικούς σας στόχους, τη χρηματοοικονομική σας κατάσταση, τις γνώσεις και την εμπειρία σας, ώστε να διαχειριστεί κατάλληλα τις επενδύσεις σας ή να σας προτείνει κατάλληλα χρηματοοικονομικά μέσα ή συναλλαγές -

Διαδικασία "αξιολόγησης της καταλληλότητας"

3. Το τι συμβαίνει στη συνέχεια εξαρτάται από το αν το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο στο οποίο έχετε καταλήξει είναι **"περίπλοκο"** ή **"μη περίπλοκο"**

Αν το χρηματοοικονομικό μέσο είναι **"περίπλοκο"**, ή ΕΠΕΥ θα σας ζητήσει πληροφορίες ώστε να είναι σε θέση να εκτιμήσει αν διαθέτετε την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία για να κατανοήσετε τους κινδύνους που συνεπάγεται η προτεινόμενη συναλλαγή - **Διαδικασία "αξιολόγησης της συμβατότητας"**

Αν το χρηματοοικονομικό μέσο είναι **"μη περίπλοκο"** εφαρμόζεται η διαδικασία «αξιολόγησης της συμβατότητας» εκτός εάν προσεγγίσατε την ΕΠΕΥ με δική σας πρωτοβουλία για να της ζητήσετε την εκτέλεση της εντολής σας - **Υπηρεσία εκτέλεσης εντολών μόνο**

1.3 Ποιες πληροφορίες θα λάβετε πριν επενδύσετε;

Όλες οι πληροφορίες που θα σας παρέχονται, καθ' όλη τη διάρκεια της σχέσης σας με μια ΕΠΕΥ, πρέπει να είναι "ακριβείς, σαφείς και μη παραπλανητικές." Η αρχή αυτή αναφέρεται τόσο στο περιεχόμενο της πληροφόρησης όσο και στον τρόπο με τον οποίο σας παρουσιάζεται η πληροφόρηση αυτή.

Η ΕΠΕΥ οφείλει, προτού επενδύσετε, να σας παρέχει τις σχετικές πληροφορίες σε εύθετο χρόνο, ώστε να είστε σε θέση να λαμβάνετε ενημερωμένες επενδυτικές αποφάσεις. Οι πληροφορίες που θα λάβετε πριν επενδύσετε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- **Διαφημιστικές ανακοινώσεις**

Είτε είστε πελάτης μιας ΕΠΕΥ είτε όχι, μπορεί να λαμβάνετε διαφημιστικό υλικό και άλλα είδη ανακοινώσεων που εκδίδονται από μίαν ΕΠΕΥ. Όλες οι διαφημίσεις και ανακοινώσεις πρέπει να παρουσιάζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορείτε να τις αναγνωρίζετε ως τέτοιες.

- **Συμβάσεις**

Αν είστε νέος ιδιώτης πελάτης μιας ΕΠΕΥ, με την οποία συνάπτετε συμφωνία για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, εκτός αυτής των επενδυτικών συμβουλών, θα σας ζητηθεί να συναινέσετε εγγράφως σε μια σύμβαση, στην οποία θα περιέχονται τα βασικά δικαιώματα και υποχρεώσεις σας, καθώς και αυτών της ΕΠΕΥ.

- **Πληροφορίες σχετικά με την ΕΠΕΥ**

Μια ΕΠΕΥ οφείλει να σας παρέχει γενικές πληροφορίες για την ίδια και για την αρμόδια αρχή που την εποπτεύει, καθώς και για τις υπηρεσίες που δύνανται, κατόπιν άδειας, να παρέχει στους πελάτες της, ώστε να σας βοηθήσει να κατανοήσετε τη φύση των υπηρεσιών που παρέχει και τους συνεπαγόμενους κινδύνους.

- **Πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση επενδύσεων**

Όταν ζητάτε από μια ΕΠΕΥ να διαχειριστεί τις επενδύσεις σας για λογαριασμό σας, τότε θα πρέπει να αναμένετε να λάβετε πληροφορίες, όπως περιγραφή των στόχων της διαχείρισης επενδύσεων και του σχετικού επιπέδου του κινδύνου, τα είδη χρηματοοικονομικών μέσων ή συναλλαγών που ενδέχεται να περιέχονται στο χαρτοφυλάκιό σας, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο και τη συχνότητα αποτίμησης των επενδύσεών σας.

- **Πληροφορίες σχετικά με χρηματοοικονομικά μέσα**

Θα λάβετε πληροφορίες, με τις οποίες διευκρινίζεται η φύση, οι κίνδυνοι και το κόστος απόκτησης των χρηματοοικονομικών μέσων. Στις πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, περιγραφή των κινδύνων που συνδέονται με τα χρηματοοικονομικά μέσα και αναφορά σε ενδεχόμενη διακύμανση στις τιμές / αξίες τους. Ο

όγκος των πληροφοριών εξαρτάται από τον τύπο του χρηματοοικονομικού μέσου, την πολυπλοκότητά του και το είδος του κινδύνου.

- **Πληροφορίες σχετικά με κόστος και επιβαρύνσεις**

Θα λάβετε πληροφορίες σχετικά με το άμεσο και έμμεσο κόστος και τις επιβαρύνσεις μιας υπηρεσίας ή χρηματοοικονομικού μέσου, συμπεριλαμβανομένης κάθε προμήθειας η οποία χρεώνεται ή καταβάλλεται. Η ενημέρωση αυτή πρέπει να σας δείχνει καθαρά το συνολικό κόστος. Μερικές φορές, ωστόσο, το ακριβές ποσό του συνολικού κόστους δεν είναι διαθέσιμο κατά τη χρονική περίοδο της κοινοποίησης των πληροφοριών. Σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να σας δοθούν επαρκείς πληροφορίες για τον τρόπο υπολογισμού του κόστους, ώστε να είστε σε θέση να επαληθεύσετε το συνολικό κόστος όταν αυτό σας κοινοποιηθεί.

- **Πληροφορίες για παράπονα από επενδυτές και αποζημιώσεις**

Πριν να επενδύσετε, θα ήταν φρόνιμο να βεβαιωθείτε ότι γνωρίζετε τις διαδικασίες που εφαρμόζει μια ΕΠΕΥ σε περίπτωση που χρειαστεί να υποβάλλετε παράπονο ή να ζητήσετε αποζημιώσεις. Επίσης, να βεβαιωθείτε ότι λάβατε πληροφορίες για το ταμείο αποζημίωσης επενδυτών στο οποίο η ΕΠΕΥ είναι μέλος. Η ΕΠΕΥ οφείλει να σας δώσει την πληροφόρηση αυτή.

2.1 Τι συμβαίνει όταν δίνετε μια εντολή σε μια ΕΠΕΥ;

Πώς διεκπεριώνεται η εντολή σας;

Κάθε φορά που απευθύνεστε σε ΕΠΕΥ προκειμένου να αγοράσετε ή να πωλήσετε ένα χρηματοοικονομικό μέσο, η εντολή σας πρέπει να εκτελείται τάχιστα, διαδοχικά (σύμφωνα με τη χρονολογική σειρά λήψης της από την ΕΠΕΥ) και έγκαιρα.

Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο η ΕΠΕΥ αντιμετωπίζει σημαντική δυσκολία για τη διαδοχική διεκπεραίωση της εντολής σας, οφείλει να σας ενημερώσει σχετικά.

Τι είναι η βέλτιστη εκτέλεση;

Προκειμένου να ολοκληρωθεί η αγορά ή η πώληση χρηματοοικονομικών μέσων, η ΕΠΕΥ οφείλει να εκτελέσει τις εντολές σας κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνει πάντοτε το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα για εσάς. Αυτό καλείται "βέλτιστη εκτέλεση."

Στην ουσία, η ΕΠΕΥ οφείλει να σας προσδιορίσει τους "τόπους εκτέλεσης", μέσω των οποίων καθίσταται εφικτή η επίτευξη της βέλτιστης εκτέλεσης. Παραδείγματα τόπων εκτέλεσης είναι τα διάφορα χρηματιστήρια, πλατφόρμες διενέργειας συναλλαγών, άλλες ΕΠΕΥ, ή ακόμη και η δική σας ΕΠΕΥ.

Η ΕΠΕΥ δύναται να επιτύχει τη βέλτιστη εκτέλεση των εντολών σας αφού λάβει υπόψη της μια πληθώρα παραγόντων, όπως, για παράδειγμα, την τιμή, το κόστος εκτέλεσης, την ταχύτητα και την πιθανότητα εκτέλεσης της εντολής.

Οι πιο σημαντικοί παράγοντες τους οποίους θα λάβει υπόψη η ΕΠΕΥ, κατά την εκτέλεση της εντολής σας, είναι η τιμή και το συνολικό κόστος (δηλαδή, το συνολικό ποσό που θα καταβάλλετε για μια συναλλαγή, περιλαμβανομένης της τιμής, όλων των εξόδων, των τελών που καταβάλλονται στους τόπους εκτέλεσης, των τελών διακανονισμού και τυχόν λοιπών εξόδων που καταβάλλονται σε τρίτα πρόσωπα τα οποία συμμετέχουν στη διαδικασία εκτέλεσης της εντολής).

2.2 Ποιες πληροφορίες θα λάβετε κατά και μετά την επένδυσή σας;

Ποιες πληροφορίες αναμένετε να λαμβάνετε από ΕΠΕΥ η οποία εκτελεί τις εντολές σας;

Θα λαμβάνετε πληροφορίες σχετικά με το πώς η ΕΠΕΥ επιτυγχάνει για εσάς τη βέλτιστη εκτέλεση των εντολών σας. Στις πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Με ποιον τρόπο η ΕΠΕΥ προσδιορίζει τους παράγοντες που είναι πιο σημαντικοί για την επίτευξη της βέλτιστης εκτέλεσης
- Ποιοι είναι οι τόποι εκτέλεσης στους οποίους βασίζεται η ΕΠΕΥ
- Προειδοποίηση ότι αν δίνετε συγκεκριμένες οδηγίες στην ΕΠΕΥ για την εκτέλεση μιας εντολής, οι οδηγίες αυτές θα λάβουν προτεραιότητα και η ΕΠΕΥ δεν θα είναι σε θέση

να ακολουθήσει τη δική της διαδικασία για την επίτευξη της βέλτιστης εκτέλεσης για εσάς, αλλά θα ακολουθήσει απλώς τις οδηγίες σας. Για παράδειγμα, αν δώσετε οδηγίες στην ΕΠΕΥ να σας αγοράσει ένα συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο σε μια συγκεκριμένη αγορά, ενδέχεται να χάσετε το πλεονέκτημα της επίτευξης καλύτερης τιμής σε κάποια άλλη αγορά.

Τι είδους αναφορές θα λαμβάνετε;

Μετά την αγορά ή πώληση ενός χρηματοοικονομικού μέσου, η ΕΠΕΥ οφείλει να σας αποστέλλει βεβαίωση της συναλλαγής με τις αναγκαίες πληροφορίες, όπως όνομα χρηματοοικονομικού μέσου, τιμή, ημερομηνία και ώρα εκτέλεσης της συναλλαγής και το συνολικό ποσό προμηθειών και εξόδων.

Στις περιπτώσεις όπου η ΕΠΕΥ διαχειρίζεται τις επενδύσεις σας, τότε οφείλει να σας στέλλει περιοδικές αναφορές με πληροφορίες όπως το περιεχόμενο του χαρτοφυλακίου και την αποτίμηση των επενδύσεων σας, το συνολικό ποσό χρεώσεων καθώς και την απόδοση των επενδύσεων σας κατά τη διάρκεια της υπό αναφορά περιόδου.

Εναπόκειται σε σας να φυλάγετε τα αντίγραφα όλων των εγγράφων που σας αποστέλλει η ΕΠΕΥ.

ΜΕΡΟΣ 3

ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Η Οδηγία MiFID καθορίζει οργανωτικές απαιτήσεις, σε σχέση με τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας μιας ΕΠΕΥ. Ορισμένες από τις απαιτήσεις αυτές εφαρμόζονται όταν συναλλάξετε με την ΕΠΕΥ.

3.1 Συγκρούσεις συμφερόντων

Η ΕΠΕΥ οφείλει να ενεργεί ώστε να εξυπηρετεί τα συμφέροντα σας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Για το σκοπό αυτό, η ΕΠΕΥ οφείλει να διατηρεί κατάλληλους μηχανισμούς ώστε να αποτρέπονται συγκρούσεις, οι οποίες έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στο συμφέρον σας. Η ΕΠΕΥ οφείλει, όταν σας παρέχει μια υπηρεσία, να αποφεύγει την αδικαιολόγητη πρόταξη των συμφερόντων άλλων πελατών της ή της ίδιας έναντι του δικού σας συμφέροντος.

Στα παραδείγματα συγκρούσεων συμφερόντων εμπίπτει η πιθανότητα δημιουργίας οικονομικού οφέλους ή αποφυγής απωλειών από την ΕΠΕΥ εις βάρος σας, ή ακόμη όταν η ΕΠΕΥ έχει κίνητρο να ευνοήσει τα συμφέροντα άλλων πελατών εις βάρος των δικών σας.

Η ΕΠΕΥ θα σας ενημερώσει σχετικά με τα κύρια μέτρα που λαμβάνει για εντοπισμό και διαχείριση των συγκρούσεων συμφερόντων.

Όταν τα ανωτέρω μέτρα δεν επαρκούν για τη διαχείριση μίας σύγκρουσης συμφερόντων, η ΕΠΕΥ οφείλει, προτού συμβληθεί μαζί σας, να σας γνωστοποιήσει, με σαφήνεια, τη φύση και τις πηγές της σύγκρουσης αυτής.

3.2 Διασφάλιση των χρηματοοικονομικών μέσων και κεφαλαίων

Κάθε φορά που τοποθετείτε χρηματοοικονομικά μέσα ή κεφάλαια σε μια ΕΠΕΥ, η τελευταία οφείλει να διασφαλίζει τα δικαιώματά ιδιοκτησίας σας με μηχανισμούς που θέτει, ώστε:

- Να τα τηρεί χωριστά από τα χρηματοοικονομικά μέσα και τα κεφάλαια της ίδιας και των άλλων πελατών.
- Να τηρεί ορθά αρχεία και λογαριασμούς και να διενεργεί τακτικά συμφιλιώσεις υπολοίπων.
- Να σας αποστέλλει λεπτομερή κατάσταση, τουλάχιστον μία φορά ετησίως, σχετικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα και τα κεφάλαια που κατέχει για λογαριασμό σας.

3.3 Παράπονα επενδυτών

Η ΕΠΕΥ υποχρεούται να διαθέτει αποτελεσματικές και διαφανείς διαδικασίες για το χειρισμό τυχόν παραπόνων σας. Όταν αποστέλλετε ένα παράπονο στην ΕΠΕΥ, τότε η τελευταία οφείλει να το επιλύει και στη συνέχεια να το καταχωρεί σε αρχείο, μαζί με τα μέτρα που έλαβε για την επίλυση του.

Συμπέρασμα

Με τη δημοσίευση του παρόντος Οδηγού, πρόθεση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου είναι η ενημέρωση για το πώς σας επηρεάζουν οι αλλαγές που απορρέουν από την εφαρμογή της Οδηγίας MiFID και το Νόμο για την Παροχή Επενδυτικών Υπηρεσιών και την Άσκηση Επενδυτικών Δραστηριοτήτων και τη Λειτουργία Ρυθμιζόμενων Αγορών. Όλες οι αλλαγές και πληροφορίες που αναφέρονται στον παρόντα Οδηγό έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι είστε επαρκώς "προστατευμένοι" όταν επενδύετε σε χρηματοοικονομικά μέσα.

Να θυμάστε τις κύριες αρχές τις οποίες οι ΕΠΕΥ οφείλουν να τηρούν όταν συναλλάσσονται μαζί σας:

- Να ενεργούν δίκαια, με εντιμότητα και επαγγελματισμό, ώστε να εξυπηρετούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συμφέροντα σας.
- Να σας παρέχουν κατάλληλες και εκτενείς πληροφορίες οι οποίες είναι ακριβείς, σαφείς και μη παραπλανητικές.
- Να σας παρέχουν υπηρεσίες οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις δικές σας ιδιαιτερότητες.

Για παράπονα σε σχέση με το επίπεδο συμμόρφωσης των ΕΠΕΥ με τα όσα περιλαμβάνει ο Νόμος, μπορείτε να απευθυνθείτε στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου.

Ref. CESR/08-003

Ο παρών Οδηγός έχει εκδοθεί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR). Η CESR αποτελεί Ανεξάρτητη Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Αρμόδιων Εποπτικών Αρχών για θέματα κεφαλαιαγοράς. Ο παρών Οδηγός διατίθεται στους διαδικτυακούς τόπους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου και της CESR, στις διευθύνσεις www.cysec.gov.cy και www.cesr.eu αντίστοιχα. Ο Οδηγός αυτός αποτελεί μόνο συνοπτική αναφορά και όχι πλήρη περιγραφή των δικαιωμάτων των επενδυτών, τα οποία απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων και κατ' επέκταση από το Νόμο για την Παροχή Επενδυτικών Υπηρεσιών και την Άσκηση Επενδυτικών Δραστηριοτήτων και τη Λειτουργία Ρυθμιζόμενων Αγορών. Το περιεχόμενό του είναι απλώς περιγραφικό και δεν συνιστά νομική συμβουλή. Το πλήρες νομικό κείμενο είναι αυτό που πηγάζει από την Οδηγία MiFID και τον ανωτέρω Νόμο, τα οποία βρίσκονται στο διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (www.cysec.gov.cy).

